

Jag dansar inte salsa

Lena Thunberg

Foto Monica Zak

- Jag kommer att sakna människorna på Kuba, säger Embarca Luchaa, 28 år. Hon ser nästan ut som en kubanska själv med sitt mörka hår och välsittande kjol och blus. Den västahariska klädedräkten melhafa har hon inte på sig och spanskan låter kubansk.

Vi träffas på ett hotell vid en strand utanför Havanna, långt från Saharas sand. Om ett år åker Embarca tillbaka till flyktinglägren. Då har hon varit på Kuba i sju år för att utbilda sig till läkare. Hon är en av 360 västahariska studenter, som just nu är där för att utbilda sig till tekniker, ingenjörer, jurister och läkare.

Sedan 1979, fyra år efter den marockanska ockupationen och samma år som Kuba erkände Västsahara, har västahariska ungdomar kommit hit för att få utbildning. Polisario var i stort behov av utbildningsplatser och Kuba ställde upp – precis som man har gjort för så många andra länder i tredje världen. Sammanlagt 2000 västaharier har utbildats här under drygt 30 år, berättar Hamadi Sidahmed Bubacar från västahariska ambassaden. De flesta har varit 12-13 år när de har anlänt och stannat i sju till åtta år.

Idag är den ekonomiska situationen på Kuba annorlunda. På Isla de Juventud, Ungdomsön finns nu bara västaharier kvar, inga från andra länder, och antalet västaharier minskar. I december kom en grupp på tio ungdomar, men de hade alla gymnasieexamen från Algeriet och gick direkt till en universitetsutbildning. En liten grupp ungdomar får sedan några år också utbildning i Venezuela.

- Vi har också stora ekonomiska problem, säger Hamadi. Tidigare fick vi stöd till utbildningen här från en spansk organisation, men inte nu längre på grund av den ekonomiska krisen i Spanien. Pengar till kläder och allt extra förutom mat, boende och fem dollar i fickpengar måste familjerna själva betala, dvs flyktingarna i lägren.

Embarca är mycket nöjd med sin utbildning. Läkarestudierna tar sex år och proven är svåra, berättar hon. Men redan första året får studenterna göra praktik, ta blodprov, ge sprutor, ta hand om sår etc och följa med familjeläkarna. De gör hembesök hos sina "familjer" för att kontrollera sanitetsförhållanden, myggförekomst och hälsostatus hos alla i familjen. Det andra och tredje året studerar läkarstudenterna baskunskaper, det fjärde och femte året är man på ett sjukhus och det sjätte studerar man allmän medicin. Därefter kan man specialisera sig, men då måste man först ha arbetat i två år som allmänläkare.

- Jag vill helst jobba med barn eller med ögonsjukvård, säger Embarca.

Hon hade kunnat få en utbildningsplats i Spanien men det var hennes moster Fatma Taleb som uppmuntrade henne att välja just Kuba på grund av deras erkänt goda utbildning. Fatma Taleb är legendarisk. Hon var Västsaharas första kvinnliga läkare och gynekolog.

- Jag vill hjälpa mitt folk och speciellt kvinnor och barn, säger Embarca. Men det blir svårt att komma tillbaka till flyktinglägren. Jag vet att det finns stora brister när det gäller till exempel röntgen, laboratorier och personal som kan assistera läkarna, säger hon. Det är svårt att ställa diagnos då. Vi vill ju hjälpa och det är så frustrerande, när man inte kan ta riktiga prover. Jag vill jobba på ett riktigt sjukhus, den dagen det finns ett där, säger hon.

- Kubanerna är så öppna och lätta att umgås med. Jag kommer verkligen att sakna dem. Jag har känt mig helt integrerad, bött ihop med kubanska studenter på universitetet och blivit hembjuden till deras familjer. Kubanerna känner till Västsaharafrågan bra och är medvetna om den, berättar Embarca. Kubanska TV visar dokumentärfilmer om Västsahara. Det kan vi själva konstatera efter bara två dagar på Kuba.

- ICAP, Institutet för vänskap mellan folken, uppmärksammar alltid Västsaharas högtidsdagar 27 februari och 20 maj. Då ordnar man föredrag eller något annat och de västahariska studenterna medverkar med t.ex dans, berättar Hamadi.

- Fidel Castro har alltid nämnt Västsahara i sina tal och sagt att "vi måste stödja västaharierna tills de har fått sin frihet."

Slutligen frågar jag Embarca om hon någon hälsning till svenska ungdomar

- Det finns ungdomar i er ålder som inte ens har en procent av alla möjligheter som ni har. Tänk på det och ta vara på era möjligheter. Tänk på dem som bor i syd. Hjälpe de som är svaga. Stå på deras sida. Besök oss i lägren. Lär känna våra ungdomar, säger Embarca allvarligt och försvinner ut i den karibiska natten.

Artikeln (något förkortad) är tagen ur Tidskriften Västsahara nr 2. 2013. www.vastsahara.se, vastsahara@brevet.nu